

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
PEDRA CRUZ VILLALÓNA
přednesené dne 16. listopadu 2011¹

Věc C-357/10

Duomo Gpa Srl

proti

Comune di Baranzate

Věc C-358/10

Gestione Servizi Pubblici Srl

proti

Comune di Baranzate

Věc C-359/10

Irtel Srl

proti

Comune di Venegono Inferiore

[žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Itálie)]

„Služby na vnitřním trhu — Svoboda usazování — Volný pohyb služeb — Koncese na služby vyúčtování, vyměrování a vybírání poplatků — Vnitrostátní právní předpisy, podle nichž je od koncesionářské společnosti požadován minimální základní kapitál — Použitelnost směrnice 2006/123 — Články 15 a 16 směrnice 2006/123 — Přiměřenost“

I – Úvod

1. Všechny tři spojené věci se týkají otázky slučitelnosti mezi unijním právem a vnitrostátním ustanovením, podle něhož musí mít podniky, které mají zájem o zadání služby vyúčtování, vyměrování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků, minimální splacený základní kapitál ve výši deseti milionů eur, přičemž v opačném případě, zjednodušeně řečeno, se nemohou zúčastnit příslušného řízení nebo je případně zadání prohlášeno za neplatné.

2. Předkládající soud se konkrétně táže, zda je uvedené vnitrostátní ustanovení slučitelné na jedné straně s články 15 a 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu² a na druhé straně s primárním právem.

1 — Původní jazyk: španělština.

2 — Úř. věst. L 376, s. 36, dále jen „směrnice o službách“ nebo „směrnice“.

3. V souvislosti se začleněním této směrnice do unijního práva vyvstalo několik otázek, a to především ohledně harmonizační povahy směrnice³, ale mimo jiné i ohledně použitelnosti směrnice na čisté vnitrostátní případy⁴ a ohledně působnosti a platnosti článku 16⁵. V projednávaném případě není nicméně nutné zkoumat všechny tyto problémy, dokonce ani většinu z nich. Pokud se jedná zejména o poskytování služeb bez využití svobody usazování, navrhuji Soudnímu dvoru, aby se nezabýval všemi výše uvedenými body a posoudil přímo otázku slučitelnosti dotčeného vnitrostátního ustanovení s unijním právem z hlediska zásady proporcionality.

II – Právní rámec

A – Unijní právo: směrnice 2006/123

4. Směrnice 2006/123, označovaná jako směrnice o službách, zavádí „obecná ustanovení k usnadnění výkonu svobody usazování pro poskytovatele služeb a volného pohybu služeb přiznávání vysoké kvality služeb“ (čl. 1 odst. 1).

5. Předmětem kapitoly III této směrnice je svoboda usazování pro poskytovatele. V čl. 15 odst. 2 se stanoví, že „[č]lenské státy posoudí, zda jejich právní systém podmiňuje přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon splněním“ řady požadavků, mezi něž patří i „požadavky související s držením podílu na kapitálu společností“ [písm. c)].

6. Článek 15 odst. 3 stanoví toto:

„Členské státy prověří, zda požadavky uvedené v odstavci 2 splňují tyto podmínky:

- a) nepřipustnost diskriminace: požadavky nesmějí být přímo ani nepřímo diskriminační na základě státní příslušnosti nebo v případě společností na základě umístění jejich sídla;
- b) nezbytnost: požadavky musejí být opodstatněné naléhavým důvodem obecného zájmu;
- c) přiměřenost: požadavky musejí být vhodné k zajištění dosažení sledovaného cíle, nesmějí překračovat rámec toho, co je pro dosažení daného cíle nezbytné, a není možné je nahradit jinými, méně restriktivními opatřeními, jimiž by bylo dosaženo stejného výsledku.“

7. Kapitola IV směrnice se zabývá volným pohybem služeb. Její součástí je článek 16, nadepsaný „Volný pohyb služeb“, který ve svém odstavci 1 stanoví toto:

„Členské státy respektují právo poskytovatelů poskytovat služby v jiném členském státě, než je stát, v němž jsou usazeni.

Členský stát, v němž je služba poskytována, zajistí volný přístup k činnosti poskytování služeb a volný výkon této činnosti na svém území.

3 — V souvislosti s tímto bodem viz Barnard, C., „Unravelling the Services Directive“, *Common Market Law Review*, 2008, s. 382-383; van de Gronden, J., a de Waele, H., „All's well that bends well: the constitutional dimension to the Services Directive“, *European Constitutional Law Review*, 2010, s. 404; Klamert, M., „Of empty glasses and double burdens: approaches to regulating the Services Market à propos the implementation of the Services Directive“, *Legal Issues of Economic Integration* 37, č. 2 (2010), s. 129; a Mortelmans, K., „The relationship between the Treaty rules and Community measures for the establishment and functioning of the internal market – Towards a concordance rule“, *Common Market Law Review*, 2002, s. 1324 a násl.

4 — Viz Barnard, C., *op. cit.*, s. 351; a De la Quadra-Salcedo Janini T., „Mercado interior y Directiva de servicios“, *Revista catalana de dret públic*, č. 42, 2011, s. 257–293.

5 — Viz van de Gronden, J., a de Waele, H., *op. cit.*, s. 41 a násl.; a Peglow, K., „La libre prestation de services dans la directive n° 2006/123/CE. Réflexion sur l'insertion dans le droit communautaire existant“, *Revue trimestrielle de droit européen*, 2008, bod 62 a násl.

Členské státy nesmějí podmiňovat přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon na svém území žádnými požadavky, které nedodržují tyto zásady:

- a) nepřijatelnost diskriminace: požadavky nesmějí být přímo nebo nepřímo diskriminační na základě státní příslušnosti nebo v případě právnických osob na základě členského státu, v němž jsou usazeny;
- b) nezbytnost: požadavky musí být opodstatněny důvody veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného zdraví nebo ochrany životního prostředí;
- c) přiměřenost: požadavky musí být vhodné pro dosažení sledovaného cíle a nesmějí překračovat rámec toho, co je pro dosažení daného cíle nezbytné.“

B – *Italské právní předpisy*

8. Článek 32 odst. 7a nařízení s mocí zákona č. 185 ze dne 29. listopadu 2008⁶, doplněného pozměňovacím zákonem č. 2 ze dne 28. ledna 2009⁷, stanovil toto:

„Pro účely čl. 53 odst. 3 legislativního nařízení č. 446 ze dne 15. prosince 1997, ve znění pozdějších změn, jsou společnosti povinny mít minimální splacený základní kapitál v celkové výši deseti milionů eur, aby mohly být zapsány na příslušný seznam soukromých subjektů oprávněných vykonávat činnost vyúčtování a vyměřování poplatků a vybírání poplatků a jiných příjmů provincií a obcí. Minimální částka uvedená v předchozím pododstavci se nevztahuje na případy společností ve většinovém vlastnictví veřejnoprávních subjektů. Zadání služeb vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků subjektům, které nesplňují výše uvedený finanční požadavek, je neplatné. Subjekty zapsané do výše uvedeného seznamu musí svůj základní kapitál přizpůsobit výše uvedené minimální částce. Dokud k tomuto přizpůsobení nedojde, nemohou jim být zadány nové zakázky a nemohou se účastnit za tímto účelem vyhlášených soutěží.“

9. Toto ustanovení bylo zrušeno prostřednictvím čl. 3a odst. 3 nařízení s mocí zákona č. 40 ze dne 25. března 2010⁸, doplněného pozměňovacím zákonem č. 73 ze dne 22. května 2010⁹. Podle tohoto nového právního předpisu jsou požadovány různé výše minimálního základního kapitálu v závislosti na počtu obyvatel příslušného místního správního celku.

III – Spory v původních řízeních a předběžné otázky

10. Věci C-357/10 a C-358/10 vycházejí z oznámení města Baranzate (Itálie) o otevřeném nabídkovém řízení na zadání koncese na službu správy, vyúčtování a vybírání některých daní a jiných příjmů místních správních celků po dobu pěti let od 1. května 2009 do 30. dubna 2014. Hodnota těchto služeb za celé období byla odhadnuta na částku 57 000 eur. Nabídky podalo šest soukromých podniků usazených v Itálii. Byly mezi nimi i podniky Duomo Gpa Srl (dále jen „Duomo“), Gestione Servizi Pubblici Srl (dále jen „GSP“) a Agenzia Italiana per le Pubbliche Amministrazioni SpA (dále jen „AIPA“). Ve dnech 1. a 3. dubna 2009 sdělil městský úřad v Baranzate podnikům Duomo a GSP, že byly z uvedeného řízení vyloučeny vzhledem k nedodržení požadavku stanoveného v čl. 32 odst. 7a nařízení s mocí zákona č. 185/08.

6 — Nařízení s mocí zákona o naléhavých opatřeních na podporu rodin, práce, zaměstnanosti a podnikání, jakož i o přepracování vnitrostátního strategického rámce v podmínkách boje proti krizi.

7 — GURI č. 22 ze dne 28. ledna 2009, řádná příloha č. 14.

8 — GURI č. 71 ze dne 26. března 2010.

9 — GURI č. 120 ze dne 25. května 2010.

11. Věc C-359/10 vychází z oznámení o podobném řízení, které vydalo město Venegono Inferiore. V tomto případě šlo o zadání služby vyúčtování, vyměřování a běžného i nuceného vybírání obecní daně z reklamy a poplatků za vyvěšování plakátů po dobu čtyř let od 23. února 2009 do 31. prosince 2012, v předpokládané celkové výši 48 765 eur. K podnikům, které předložily nabídky, patřily i podniky Irtel SpA (dále jen „Irtel“) a AIPA. Dne 9. března 2009 rozhodl zadavatel o vyloučení podniku Irtel z řízení, a to vzhledem k nedodržení požadavku stanoveného v čl. 32 odst. 7a nařízení s mocí zákona č. 185/08.

12. Duomo, GSP a Irtel podaly proti rozhodnutím o vyloučení z uvedených nabídkových řízení odvolání.

13. Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia přerušil příslušná řízení, aby v souvislosti s nimi předložil následující předběžné otázky:

„A) Brání řádnému uplatňování článků 15 a 16 směrnice 2006/123/ES vnitrostátní ustanovení čl. 32 odst. 7 a) nařízení s mocí zákona č. 185 ze dne 29. listopadu 2008, doplněného pozměňovacím zákonem č. 2 ze dne 28. ledna 2009 a následně změněného zákonem č. 14 ze dne 27. února 2009, které vyjma případů společností ve většinovém vlastnictví veřejnoprávních subjektů stanoví:

- neplatnost zadání služeb vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků subjektům, které nesplňují finanční požadavek minimálního splaceného základního kapitálu ve výši 10 milionů eur;
- povinnost subjektů zapsaných na příslušný seznam soukromých subjektů oprávněných vykonávat činnost vyúčtování a vyměřování poplatků a vybírání poplatků a jiných příjmů provincií a obcí přizpůsobit svůj základní kapitál uvedené minimální částce;
- zákaz získání dalších zakázek nebo účasti v řízeních vypsanych na zadání služeb vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků do té doby, než bude splněna výše uvedená povinnost přizpůsobení základního kapitálu?

B) Brání řádnému uplatňování článků 3, 10, 43, 49 a 81 Smlouvy o založení Evropského společenství vnitrostátní ustanovení čl. 32 odst. 7 a) nařízení s mocí zákona č. 185 ze dne 29. listopadu 2008, doplněného pozměňovacím zákonem č. 2 ze dne 28. ledna 2009 a následně změněného zákonem č. 14 ze dne 27. února 2009, které vyjma případů společností ve většinovém vlastnictví veřejnoprávních subjektů stanoví:

- neplatnost zadání služeb vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků subjektům, které nesplňují finanční požadavek minimálního splaceného základního kapitálu ve výši 10 milionů eur;
- povinnost subjektů zapsaných na příslušný seznam soukromých subjektů oprávněných vykonávat činnost vyúčtování a vyměřování poplatků a vybírání poplatků a jiných příjmů provincií a obcí ve smyslu čl. 53 odst. 3 legislativního nařízení č. 446 ze dne 15. prosince 1997, ve znění pozdějších změn, přizpůsobit svůj základní kapitál uvedené minimální částce;
- zákaz získání dalších zakázek nebo účasti v řízeních vypsanych na zadání služeb vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků do té doby, než bude splněna výše uvedená povinnost přizpůsobení základního kapitálu?“

IV – Řízení u Soudního dvora

14. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla zapsána do rejstříku kanceláře Soudního dvora dne 19. července 2010.

15. Písemná vyjádření předložily město Baranzate, jakož i italská a nizozemská vláda a Komise.

V – Analýza předběžných otázek

16. Jak jsem již uvedl, obě otázky, které jsou položeny v těchto žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce, se týkají slučitelnosti téhož vnitrostátního ustanovení se svobody usazování a volným pohybem služeb, které jsou na jedné straně stanoveny ve směrnici o službách a na druhé straně vyplývají přímo ze Smlouvy.

17. Vzhledem k tomu, že druhá otázka není formálně položena pouze jako podpůrná k otázce první, lze se oprávněně domnívat, že důvody, které vedly předkládající soud k tomu, aby ve druhé otázce poukázal na vztah mezi dotýčným vnitrostátním ustanovením a uvedenými svobodami, plynoucími přímo ze Smlouvy, spočívaly v možných problémech týkajících se použitelnosti směrnice na projednávané věci.

A – První předběžná otázka

18. První předběžná otázka se týká slučitelnosti článků 15 a 16 směrnice o službách a výše uvedeného italského právního předpisu, podle něhož musí mít subjekty, které mají zájem o zadání služby vyúčtování, vyměňování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků, minimální splacený základní kapitál ve výši deseti milionů eur, přičemž v opačném případě se nemohou zúčastnit příslušného řízení nebo je zadání případně prohlášeno za neplatné.

19. Výše uvedená ustanovení směrnice tvoří součást různých právních úprav obou možných „situací“, v nichž se poskytovatel služeb může ocitnout: situace „svobody usazování“ a situace „volného pohybu služeb“, z nichž každá podléhá zvláštnímu právnímu režimu¹⁰. Dříve než se však začnu zabývat otázkou, zda lze některé z těchto ustanovení, nebo dokonce obě tato ustanovení považovat za relevantní pro naše účely, je třeba se zmínit o použitelnosti směrnice jako takové.

1. Otázka použitelnosti směrnice o službách

20. Půžitelnost směrnice o službách byla zpochybněna v zásadě ze dvou různých hledisek: jedním z nich je hledisko časové, druhým hledisko věcné.

a) Námitky týkající se časového hlediska: vnitrostátní ustanovení přijaté ve lhůtě pro provedení

21. K přijetí sporného vnitrostátního ustanovení, zahájení nabídkových řízení i vydání rozhodnutí o vyloučení žalujících společností došlo před 28. prosincem 2009, kdy uplynula lhůta pro provedení směrnice o službách (čl. 44 odst. 1).

22. Tato okolnost je nicméně irelevantní z pohledu svobody usazování, neboť čl. 15 odst. 6 směrnice stanoví, že „[č]lenské státy nezavedou od 28. prosince 2006 žádný nový požadavek odpovídající druhu požadavků uvedených v odstavci 2, pokud tento požadavek nesplní podmínky stanovené v odstavci 3“. Sporná podmínka byla zavedena až po tomto datu, a tedy musí být posuzována ve světle článku 15 směrnice.

23. Pokud jde o ustanovení o volném pohybu služeb, směrnice sice neobsahuje žádnou obdobnou stabilizační doložku (doložku stand still), přesto však lze i v tomto případě zopakovat výše učiněný závěr. Podle rozsudků ze dne 18. prosince 1997, *Inter-Environnement Wallonie*¹¹, a ze dne 5. dubna 2011, *Société fiduciaire nationale d'expertise comptable*¹², se členské státy během lhůty k provedení směrnice musí zdržet přijímání předpisů, „které by mohly vážně ohrozit výsledek stanovený“ danou směrnicí.

10 — Domnívám se, že výraz, pro jehož použití jsem se rozhodl, odpovídá základnímu duchu právní úpravy Unie zaměřené zejména na pohyb služeb, ať již v kontextu usazování nebo mimo něj.

11 — Věc C-129/96, Recueil, s. I-7411, body 45 a 46.

12 — Věc C-119/09, Sb. rozh. s. I-2551, body 19 a 20.

24. Kromě toho je třeba vzít v potaz rovněž skutečnost, že v projednávaném případě nebylo vnitrostátní ustanovení zřejmě přijato pouze na přechodnou dobu (bylo totiž přijato v době, kdy do ukončení lhůty pro provedení směrnice zbýval pouze jeden rok)¹³. Krátká doba platnosti sporného právního ustanovení tedy není dostačující pro domněnku, že se jednalo o pouhou „etapu“ v provádění směrnice¹⁴, ani pro tvrzení, že toto ustanovení nemohlo „vážně ohrozit výsledek stanovený“ směrnicí: povšimneme-li si znění obou citovaných rozsudků, zjistíme totiž, že důraz není kladen na to, že dané opatření výsledek směrnice skutečně ohrozilo, ale na to, že jej ohrozit mohlo (pokud by bývalo zůstalo v platnosti).

b) Námitky týkající se věcného hlediska: případy „vyločené“ z působnosti směrnice o službách

25. Jak správně uvedla Komise, činnost spočívající ve vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků je v Itálii považována za „službu“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice, a proto patří do oblasti působnosti této směrnice (čl. 2 odst. 1).

26. Použitelnost směrnice o službách však naráží také na několik překážek věcné povahy vzhledem k tomu, že bylo poukázáno na několik výjimek z oblasti její působnosti. Tyto odchylky musí být jako výjimečná ustanovení vykládány striktně, v každém případě však s vyloučením veškeré analogie. Podle mého názoru nelze žádnou z těchto odchylek, na něž zde bylo poukázáno, považovat za relevantní v projednávaném případě.

27. Zprv je namístě poukázat na to, že uvedenou činnost vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků nelze navzdory její jednoznačné souvislosti s výkonem daňové pravomoci považovat za činnost vyloučenou z oblasti působnosti směrnice z důvodu spojení „s výkonem veřejné moci“ ve smyslu článku 51 SFEU [čl. 2 odst. 2 písm. i) směrnice o službách]. Z rozsáhlé judikatury vyplývá, že výjimka, kterou stanoví uvedený článek Smlouvy, nemůže být rozšířena i na funkce, jejichž povaha je čistě podpůrná a přípravná ve vztahu k subjektu, který přijímá konečné rozhodnutí a skutečně tak vykonává veřejnou moc. Soudní dvůr kromě toho prohlásil, že článek 51 SFEU se nelze dovolávat, pokud příslušné soukromé subjekty vykonávají veřejnou moc „pod aktivním dohledem příslušného orgánu veřejné moci“¹⁵. Není pochyb o tom, že italský právní řád vyhrazuje výkon daňových pravomocí jako takových orgánům veřejné moci a vybírání určitých poplatků považuje za podpůrnou činnost, která může být prováděna na základě nepřímého řízení pod dohledem orgánů veřejné moci, a je proto začleněna do oblasti působnosti směrnice.

28. Případ, který nyní přezkoumáváme, rovněž nelze vyloučit z oblasti působnosti směrnice o službách na základě čl. 2 odst. 3, který stanoví, že se tato směrnice nevztahuje na „oblast daní“. Jak vyplývá z dvacátého devátého bodu odůvodnění směrnice, smyslem této odchylky je vyloučit z působnosti směrnice daňová opatření přijatá členskými státy, která se řídí zvláštními ustanoveními Smlouvy. Naopak správní činnosti, které – stejně jako je tomu v našem případě – jsou vykonávány v „oblasti daní“, patří do působnosti směrnice, což platí rovněž o činnostech zaměřených na daňové poradenství, které jsou konkrétně uvedeny v třicátém třetím bodu odůvodnění směrnice.

29. Za relevantní v projednávaném případě nelze konečně považovat ani výjimku uvedenou v čl. 17 odst. 5 směrnice, podle něhož se článek 16 nepoužije na „činnost soudního vymáhání dluhů“, neboť tato činnost je vykonávána bez účasti soudů.

30. Ve světle všech výše uvedených úvah je namístě prohlásit, že směrnice o službách je na projednávaný případ použitelná.

13 — Viz k tomuto bodu rozsudek ze dne 14. června 2007, Komise v. Belgie (C-422/05, Sb. rozh. s. I-4749, body 64 až 68), v němž Soudní dvůr zohlednil skutečnost, že vnitrostátní ustanovení, které je neslučitelné s určitou směrnicí, vstoupilo v platnost méně než tři měsíce předem dnem uplynutí lhůty k provedení této směrnice.

14 — V této souvislosti viz výše uvedený rozsudek Inter-Environnement Wallonie, bod 49.

15 — Rozsudek ze dne 22. října 2009, Komise v. Portugalsko (C-438/08, Sb. rozh. s. I-10219, body 36 a 37), a judikatura, která je v něm citována.

2. Příslušné svobody: dvě možné situace, v nichž se mohou poskytovatelé služeb ocitnout

31. Sporné vnitrostátní ustanovení vůči dotyčným poskytovatelům služeb jasně zavádí „požadavek“ ve smyslu směrnice o službách. Jinými slovy, podmínky poskytovatelů služeb upravuje takovým způsobem, že jim ukládá nevyhnutelný předpoklad, který je třeba jako „požadavek“ podrobit kontrole slučitelnosti se směrnicí. Směrnice se však těmito „požadavky“ zabývá samostatně ve vztahu k oběma situacím, v nichž může docházet k poskytování služby: situace „svobody usazování“ a situace „volného pohybu služeb“. Vyplývá to již ze samotného znění první z otázek předkládajícího soudu, která poukazuje na článek 15 i na článek 16 směrnice. Je tedy třeba určit, zda má být sporné ustanovení přezkoumáno výhradně ve vztahu k některé z těchto svobod, či nikoliv.

32. Na první pohled tento případ splňuje podmínky, které jsou podle judikatury požadovány k tomu, aby mohla být uplatněna svoboda usazování¹⁶. Znamená to, že sporné koncese trvaly dostatečně dlouhou dobu (jedna z nich čtyři roky a druhá pět let); kromě toho si lze jen stěží představit, že by taková činnost, jakou je vybírání poplatků, mohla probíhat, aniž by došlo k usazení nebo ke zřízení „stálé provozovny“ v příslušné obci nebo alespoň na území daného státu.

33. Pokud jde o délku trvání určité činnosti, je třeba vzít v úvahu to, že pojem „služba“ ve smyslu Smlouvy může zahrnovat i služby, „jejichž poskytování trvá po značně dlouhé období“¹⁷. Pouze „na činnost vykonávanou trvale nebo každopádně bez předvídatelného časového omezení [se] nevztahují ustanovení práva Společenství upravující poskytování služeb“¹⁸. Předpoklad, že určitá služba má trvat čtyři nebo pět let, nelze tedy považovat za dostatečný.

34. Ani okolnost, že na území státu, v němž je činnost prováděna, existuje určitá fyzická základna, nemá žádný význam. Podle rozsudku vydaného ve věci Gebhard nelze vyloučit „možnost, že si poskytovatel služby, ve smyslu Smlouvy, obstará v přijímajícím členském státě určitou infrastrukturu (například kancelář, pracovnu či místnost), pokud bude k provádění uvedené služby nezbytná“¹⁹.

35. Ve světle výše uvedených úvah a s ohledem na to, že v projednávaném případě nemůže být vyloučena možnost, že by daná služba mohla být poskytována v obou uvedených situacích, domnívám se, že sporné ustanovení je třeba přezkoumat takovým způsobem, jaký navrhuje i italský soud, tedy ve světle svobody usazování i ve světle volného pohybu služeb (články 15 a 16 směrnice o službách)²⁰.

3. Přezkum sporného ustanovení ve světle článku 15 směrnice o službách (svoboda usazování)

36. Směrnice o službách vyjmenovává omezení svobody usazování, která – použijeme-li tradiční terminologii užívanou Soudním dvorem – nelze odůvodnit, a taková omezení, která lze odůvodnit za předpokladu, že bude splněno několik podmínek. V článku 14 jsou vyjmenovány tzv. „zakázané požadavky“, mezi něž patří např. diskriminační požadavky, požadavky na státní příslušnost nebo požadavky týkající se bydliště. Členské státy nesmějí přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon podmiňovat splněním kteréhokoli z těchto požadavků. V čl. 15 odst. 2 se naopak uvádí několik požadavků, které mohou členské státy zachovat, pokud splní podmínky stanovené v odstavci 3.

16 — Rozsudek ze dne 25. července 1991, Factortame (C-221/89, Recueil, s. I-3905, bod 20).

17 — Rozsudek ze dne 11. prosince 2003, Schnitzer (C-215/01, Recueil, s. I-14847, body 30 a 31). Viz rovněž rozsudky ze dne 29. dubna 2004, Komise v. Portugalsko (C-171/02, Recueil, s. I-5645, bod 26); ze dne 16. července 2009, von Chamier-Glisczinski (C-208/07, Sb. rozh., s. I-6095, bod 74); ze dne 26. října 2010, Schmelz (C-97/09, Sb. rozh. s. I-10465, bod 42), a ze dne 18. listopadu 2010, Komise v. Portugalsko (C-458/08, Sb. rozh. s. I-11599, bod 85).

18 — Rozsudek ze dne 5. října 1988, Steyman (196/87, Recueil, s. 6159, bod 16); výše uvedený rozsudek Schnitzer, body 27 až 29; rozsudek ze dne 7. září 2004, Trojani (C-456/02, Sb. rozh. s. I-7573, bod 28).

19 — Rozsudek ze dne 30. listopadu 1995 (C-55/94, Recueil, s. I-4165, bod 27). Viz rovněž sedmdesátý sedmý bod odůvodnění směrnice.

20 — Pouze pokud se prokáže, že některá ze svobod je ve vztahu ke druhé svobodě naprosto podružná a může se jí podřídit, Soudní dvůr přezkoumává zpochybné ustanovení pouze ve světle jediné ze svobod. Viz rozsudky ze dne 24. března 1994, Schindler (C-275/92, Recueil, s. I-1039, bod 22); ze dne 22. ledna 2002, Canal Satellite Digital (C-390/99, Recueil, s. I-607, bod 31), a ze dne 3. října 2006, Fidium Finanz (C-452/04, Sb. rozh. s. I-9521, bod 34).

37. Článek 15 odst. 2 písm. c) mezi požadavky podléhající tomuto „hodnocení“ či ověření uvádí požadavky související „s držením podílu na kapitálu společnost“. Do této skupiny bychom mohli snadno zařadit i takový požadavek, jaký zájemcům o zadání koncese ukládá sporné ustanovení v projednávaném případě (mít minimální splacený základní kapitál ve výši deseti milionů eur). Je tedy namístě přezkoumat, zda tento požadavek splňuje podmínky stanovené v čl. 15 odst. 3 směrnice, a sice nepřipustnost diskriminace, nezbytnost a přiměřenost.

a) Nepřipustnost diskriminace

38. Jak jsme se již zmínili, sporné ustanovení se vztahuje na vlastní i cizí státní příslušníky. Požadavek tedy nezavádí žádnou přímou ani nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti (ani na základě umístění sídla společnosti)²¹.

b) Podmínka „nezbytnosti“ či dovolávaný cíl

39. V souvislosti s podmínkou „nezbytnosti“ odkazuje směrnice o službách na tradiční podmínku, podle níž musí být požadavek opodstatněný legitimním důvodem²². Konkrétně v oblasti svobody usazování tato podmínka „nezbytnosti“ znamená, že „požadavky musejí být opodstatněné naléhavým důvodem obecného zájmu“ [čl. 15 odst. 3 písm. b)]. Podle čl. 4 odst. 8 směrnice se za „naléhavé důvody obecného zájmu“ považují důvody uznané za takové judikaturou Soudního dvora, včetně důvodů, jejichž výčet je poté uveden²³. Tento seznam je však pouze demonstrativní: není zřejmě sporu o tom, že záměrem směrnice nebylo omezit seznam naléhavých důvodů obecného zájmu pouze na důvody výslovně uvedené v článku 4 směrnice, nýbrž odkázat na určitou druhovou kategorii, kterou judikatura vždy považuje za otevřenou.

40. V projednávaném případě italské orgány tvrdí, že požadavek týkající se minimálního základního kapitálu, který zde byl zpochybněn, je nezbytný k ochraně finančních zájmů obcí, které zadávají službu vyúčtování, vyměrování a vybírání poplatků; existuje totiž nebezpečí, že v případě platební neschopnosti koncesionářských společností může být ohroženo převádění vybraných částek do veřejné pokladny.

41. Toto odůvodnění, jehož se dovolávají italské orgány, by tedy mohlo být z hlediska článku 15 směrnice o službách považováno za „naléhavý důvod obecného zájmu“ a z pohledu svobody usazování by tedy mohlo v zásadě ospravedlnit požadavek, který je předmětem sporu.

c) Zkouška přiměřenosti

42. Jinak je tomu v případě podmínky, která se týká přiměřenosti.

43. V souladu s judikaturou, která se týká odůvodnění omezení svobod stanovených Smlouvou, se v čl. 15 odst. 3 písm. c) směrnice stanoví, že požadavky musejí být vhodné k zajištění dosažení sledovaného cíle, nesmějí překračovat rámec toho, co je pro dosažení daného cíle nezbytné, a není možné je nahradit jinými, méně restriktivními opatřeními, jimiž by bylo dosaženo stejného výsledku.

21 — Případná diskriminace mezi soukromými společnostmi a společnostmi ve většinovém vlastnictví veřejnoprávních subjektů (jimž se tento požadavek neukládá) není v souvislosti s touto první podmínkou relevantní, neboť směrnice odkazuje výlučně na diskriminaci na základě státní příslušnosti a na základě umístění sídla společnosti. Rozdílné zacházení by zde ostatně mohlo být odůvodněno sledováním daného cíle a v projednávaném případě rozhodně nepředstavuje problematiku, která v projednávané věci přímo vyvstává.

22 — To může vyvolat určité nejasnosti, neboť zkouška „nezbytnosti“ je tradičně považována za jednu z etap či částí zkoušky přiměřenosti.

23 — Jedná se o tyto důvody: „veřejný pořádek, veřejná bezpečnost, ochrana veřejného zdraví, zachování finanční rovnováhy systému sociálního zabezpečení, ochrana spotřebitelů, příjemců služeb a pracovníků, poctivost obchodních transakcí, boj proti podvodům, ochrana životního prostředí a městského prostředí, zdraví zvířat, duševní vlastnictví, zachování národního historického a uměleckého dědictví a cíle sociální a kulturní politik“.

44. Nelze zpochybnit vhodnost požadavku, který je předmětem sporu, s ohledem na cíl, jehož se dovolávají italské orgány, tedy ochranu finančních zájmů obcí. Je totiž třeba brát v potaz to, že vybrané částky nejsou okamžitě odevzdávány obcím, ale dochází k tomu, že mezi vybráním částek a jejich příjmem je určitá časová prodleva²⁴, během níž může koncesionář tyto prostředky použít k provedení finančních transakcí, které mu mohou přinést zisk a které jsou případně spojeny s určitou mírou rizika. V takovýchto případech by základní kapitál koncesionářské společnosti představoval pro obec, která je jejím věřitelem, přiměřenou záruku.

45. Navzdory této „vhodnosti“ s ohledem na daný cíl je sporné opatření nepřiměřené, a to ve dvou různých rovinách.

46. Zprvce, požadavek týkající se minimálního splaceného základního kapitálu ve výši deseti milionů eur překračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cíle, jímž je ochrana orgánů veřejné správy před případným nesplněním povinnosti společnosti, již byla zadána určitá služba. Podle mého mínění nespočívá tento problém ani tak ve stanovení vysoké částky jako spíše v naprosto nerozlišujícím charakteru opatření, které zavádí stejný kvantitativní požadavek bez ohledu na konkrétní částky, které mají být vybírány, a tedy na ekonomickou výši rizika, jemuž čelí obec, která je věřitelem.

47. Lze skutečně jen stěží obecně určit, zda částka deseti milionů eur představuje přiměřenou výši finanční „záruky“, kterou by měl soukromý koncesionář obci poskytnout, v každém případě však považuji za zjevné, že s ohledem na vytčený cíl, který spočívá v poskytnutí určitého „ručení“ orgánů veřejné správy pro případ, že by částky, které koncesionář skutečně vybere, nebyly včas odvedeny do veřejné pokladny, je zapotřebí, aby se výše tohoto ručení či záruky měnila podle závažnosti uvedeného rizika. Uvědomíme-li si, že subjektivní riziko nesplnění povinnosti ze strany koncesionáře nelze spolehlivě odhadnout či předvídat²⁵, pak lze za nejvhodnější východisko považovat zhodnocení objektivního rizika, tedy inkasní schopnosti příslušné obce, neboť měrou, jakou se zvyšují částky, které může koncesionář vybrat, zvyšuje se i škoda, kterou by mohla místní správa utrpět v důsledku nezaplacení nebo prodlení.

48. Tato inkasní schopnost (a spolu s ní i objektivní riziko, jež daná obec podstupuje) lze více či méně přesně vyčíslit, a to buď výhradně na základě počtu osob povinných k dani, které se v příslušné obci nacházejí, nebo v kombinaci s dalšími faktory (např. odhad částek vybraných v předchozích účetních rocích); konkrétní požadavek lze pak určit buď případ od případu, nebo podle skupin či úseků, avšak nepochybné je, že tak či onak lze za přiměřenou považovat pouze takovou záruku, jejíž výše se určí podle míry možného rizika, které by mělo být pokryto.

49. Na základě takového řešení bychom pravděpodobně dospěli k závěru, že záruka ve výši deseti milionů eur není ve všech případech nezbytná²⁶. Pokud by tomu tak skutečně bylo, byl by sporný požadavek nepřiměřený v rozsahu, v jakém upírá malým podnikům veškeré možnosti přístupu k této činnosti.

50. Zadruhé se domnívám, že cíle spočívajícího v zajištění finančních zájmů dotčených obcí lze dosáhnout jinými, méně restriktivními opatřeními, které již ostatně patrně existují v italské právní úpravě o veřejných zakázkách. Předkládající soud totiž upozornil na legislativní nařízení č. 163 ze dne 12. dubna 2006²⁷, v němž jsou stanoveny obecné požadavky pro účast v nabídkových řízeních, které by mohly být rovněž považovány za záruku – jedná se například o složení jistiny, prokázání technické a finanční kapacity, solventnosti a důvěryhodnosti atd.

24 — Příjmy jsou převáděny vždy na konci každého čtvrtletí.

25 — Italský zákonodárce tuto okolnost již do jisté míry zohlednil, neboť stanovil, že tento požadavek se nevztahuje na společnosti ve většinovém vlastnictví veřejnoprávních subjektů, které jsou podporovány z veřejných zdrojů.

26 — Italský zákonodárce tento nedostatek přiměřenosti implicitně připustil, neboť v roce 2010 sporné ustanovení změnil. Nová právní úprava, která je součástí výše uvedeného zákona č. 73 z roku 2010, tento požadavek týkající se minimálního kapitálu diferencovala podle počtu obyvatel příslušné obce, a to takovým způsobem, že je kapitál ve výši deseti milionů eur požadován již pouze v případě, že má být vykonávána činnost pro provincie nebo obce s počtem obyvatel vyšším než 200 000 (a v případě, že mají být vybírány částky ve prospěch obce s počtem obyvatel nižším než 100 000 obyvatel nebo ve prospěch několika obcí, jejichž počet obyvatel v součtu nepřekročí 100 000, je požadována částka jednoho milionu eur; pokud se jedná o obce s počtem obyvatel nižším než 200 000, požaduje se pět milionů eur).

27 — Codice dei contratti pubblici relativi ai lavori, servizi, forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE (GURI č. 100, ze dne 2. května 2006).

51. Ve světle výše uvedených úvah je namístě učinit závěr, že článek 15 směrnice o službách brání takové právní úpravě, jakou je ta, která je zde zpochybněna.

4. Přezkum sporného ustanovení ve světle článku 16 směrnice o službách (volný pohyb služeb)

52. Přezkum sporného ustanovení ve světle právní úpravy volného pohybu služeb, která je obsažena v článku 16 směrnice, se do jisté míry podobá přezkumu, který jsme právě učinili v souvislosti se svobodou usazování, a vede k témuž závěru, tedy k neslučitelnosti se směrnicí z důvodu nepřiměřenosti. Mezi režimem svobody usazování a režimem volného pohybu služeb je však několik rozdílů, které bychom měli uvést.

53. První odlišnost je v tom, že na rozdíl od článku 15 směrnice o službách je v čl. 16 odst. 2 uveden pouze výčet obsahující šest druhů požadavků²⁸, mezi nimiž není uveden žádný požadavek týkající se základního kapitálu. Přesto se však můžeme domnívat, že takový požadavek by mohl patřit mezi obecné požadavky uvedené v odstavci 1 tohoto článku, v jehož třetím pododstavci se stanoví, že „[č]lenské státy nesmějí podmiňovat přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon na svém území žádnými požadavky, které nedodržují“ zásady nepřipustnosti diskriminace, nezbytnosti a přiměřenosti. Přezkum by se tedy i v tomto případě opět soustředil na uvedené tři podmínky.

54. Druhý z rozdílů se týká definice podmínky „nezbytnosti“, která je v oblasti volného pohybu služeb mnohem přísnější než v oblasti svobody usazování. Na rozdíl od čl. 15 odst. 3 není v čl. 16 odst. 1 písm. b) uveden žádný obecný odkaz na „naléhavé důvody obecného zájmu“, které vyplývají z judikatury, a namísto nich je zde obsažen zjevně taxativní výčet důvodů, jimiž lze příslušný požadavek opodstatnit: „důvody veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného zdraví nebo ochrany životního prostředí“²⁹.

55. Toto znění vyvolává otázku, zda takový důvod, jaký byl uplatněn v souvislosti se sporným požadavkem, může být zahrnut do některé ze čtyř zmíněných kategorií. Stejně tak lze zpochybnit taxativní povahu tohoto výčtu uvedeného v čl. 16 odst. 1 písm. b) nebo dokonce jeho slučitelnost s ustanoveními Smlouvy, čímž může být zpochybněna také platnost příslušných ustanovení směrnice³⁰.

56. Zkouška přiměřenosti je přitom v oblasti volného pohybu služeb užívána stejně jako v oblasti „svobody usazování“, přičemž, jak již bylo uvedeno výše, v této posledně jmenované oblasti sporné ustanovení v této zkoušce neuspělo. Ze všech těchto důvodů navrhuji Soudnímu dvoru, aby v oblasti volného pohybu služeb provedl přímo zkoušku přiměřenosti s ohledem na obsah bodů 45 až 50 tohoto stanoviska, aniž by bylo nutné vyřešit předtím otázku legitimacy uplatněného cíle.

57. Článek 16 směrnice o službách tedy v každém případě rovněž brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jakým je to, které je zde zpochybněno.

28 — Očividně se jedná o požadavky, které mohou být odůvodněny, neboť čl. 16 odst. 3 stanoví, že „[č]lenskému státu, do něhož se poskytovatel přemístí, nelze bránit ve stanovení požadavků pro poskytování služeb v případech opodstatněných důvody veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti, veřejného zdraví nebo ochrany životního prostředí a v souladu s odstavcem 1. [...]“.

29 — S výjimkou důvodu ochrany životního prostředí, který je podle judikatury považován za důvod obecného zájmu, se všechny tři zbývající důvody shodují s důvody uvedenými v článku 52 SFEU (který je podle článku 62 SFEU použitelný i na volný pohyb služeb).

30 — Generální advokát Mazák ve svém stanovisku ve výše uvedené věci Société fiduciaire nationale d'expertise comptable předneseném dne 18. května 2010, zdůraznil, že případná taxativní povaha výčtu uvedeného v čl. 16 odst. 1 písm. b) by mohla odporovat ostatním ustanovením směrnice o službách, zejména čl. 24 odst. 2: „Na první pohled by se zdálo, že profesní pravidla představují překážku volnému pohybu služeb, která může být odůvodněna pouze čtyřmi důvody stanovenými v čl. 16 odst. 1 písm. b) směrnice 2006/123. Takový výklad by přitom měl za důsledek nemožnost uplatnění čl. 24 odst. 2 první věty směrnice 2006/123, který uvádí důvody ospravedlňující existenci takových pravidel profesní etiky, jakými jsou v projednávané věci zákaz aktivního získávání zákazníků, tedy ochranu nezávislosti, důstojnosti a bezúhonnosti regulovaného povolání, jakož i profesního tajemství. Není možné požadovat, aby se tatáž pravidla profesní etiky zároveň řídila těmito jinými důvody.“ (bod 62).

5. Závěry týkající se první předběžné otázky

58. S ohledem na výše uvedené úvahy je namístě učinit závěr, že články 15 a 16 směrnice o službách brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž musí mít podniky, které se ucházejí o zadání služby vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků, minimální splacený základní kapitál ve výši deseti milionů eur.

B – Druhá předběžná otázka

59. Předkládající soud odkazuje ve své druhé předběžné otázce na primární právo jakožto na měřítko legality a táže se, zda je sporný právní předpis slučitelný s články 3 ES, 10 ES, 43 ES, 49 ES a 81 ES.

60. Zastávám názor, že část druhé předběžné otázky, která se týká článků 3 ES³¹, 10 ES³² a 81 ES (článek 101 SFEU), by měla být prohlášena za nepřipustnou, neboť není dostatečně upřesněn skutkový kontext a právní rámec, což je nezbytné pro stanovení vazby mezi sporným ustanovením a ustanoveními Smlouvy týkajícími se hospodářské soutěže. Tyto požadavky, zavedené judikaturou, „platí zejména v oblasti hospodářské soutěže, jež je charakterizována komplexními skutkovými a právními poměry“³³. Pokud ponecháme uvedená ustanovení stranou, pak by byla druhá předběžná otázka omezena pouze na články 43 ES a 49 ES (články 49 SFEU a 56 SFEU), tedy na slučitelnost sporného ustanovení se svobodou usazování a volným pohybem služeb.

61. Omezíme-li se tedy pouze na uvedené znění otázky a vezmeme-li v úvahu závěr, podle něhož je směrnice o službách použitelná na projednávaný případ, pak není zapotřebí na druhou předběžnou otázku vůbec odpovídat. Je totiž zapotřebí vzít v potaz skutečnost, že v souladu s rozsáhlou judikaturou³⁴ se pravidla týkající se svobod zavedených Smlouvou již neuplatňují v oblastech, které byly zákonodárcem Unie harmonizovány³⁵.

62. I za předpokladu, že směrnice o službách použitelná není, přezkum sporného ustanovení ve světle Smlouvy by v každém případě vedl v zásadě k témuž závěru, jaký je obsažen v předchozí části: problémem by totiž i nadále byla přiměřenost přijatého restriktivního opatření.

63. Není samozřejmě možné, aby „přímému“ použití Smlouvy bránila čistě vnitrostátní povaha původních řízení. Je pravda, že vnitrostátní právní úprava „může spadat do působnosti ustanovení týkajících se základních svobod zaručených Smlouvou zpravidla pouze v rozsahu, v němž se použije

31 — V současné době zrušen. Jeho obsah převzaly články 3 SFEU až 6 SFEU.

32 — V současné době zrušen. Jeho obsah převzal čl. 4 odst. 3 SEU, který se týká zásady loajální spolupráce.

33 — Rozsudky ze dne 26. ledna 1993, Telemarsicabruzzo a další (C-320/90 až C-322/90, Recueil, s. I-393, bod 7); ze dne 13. dubna 2000, Lehtonen a Castors Braine (C-176/96, Recueil, s. I-2681, bod 22); ze dne 17. února 2005, Viacom Outdoor (C-134/03, Sb. rozh. s. I-1167, bod 23); ze dne 23. listopadu 2006, Asnef-Equifax a Administración del Estado (C-238/05, Sb. rozh. s. I-11125, bod 23); ze dne 13. prosince 2007, United Pan-Europe Communications Belgium a další (C-250/06, Sb. rozh. s. I-11135, bod 20), a ze dne 11. března 2010, Attanasio Group (C-384/08, Sb. rozh. s. I-2055, bod 32).

34 — Viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 5. října 1977, Tedeschi (5/77, Recueil, s. 1555, bod 35); ze dne 23. listopadu 1989, Parfümeriefabrik 4711 (C-150/88, Recueil, s. 3891, bod 28); ze dne 12. října 1993, Vanacker a Lesage (C-37/92; Recueil, s. I-4947, bod 9); ze dne 23. března 1996, Hedley Lomas (C-5/94, Recueil, s. I-2553, bod 18); ze dne 19. března 1998, Compassion in World Farming (C-1/96, Recueil, s. I-1251, bod 47); ze dne 25. března 1999, Komise v. Itálie (C-112/97, Recueil, s. I-1821, bod 54); ze dne 11. května 1999, Monsees (C-350/97, Recueil, s. I-2921, bod 24); ze dne 13. prosince 2001, Daimler Chrysler (C-324/99; Recueil, s. I-9897, bod 32); ze dne 22. října 2002, National Farmers' Union (C-241/01, Recueil, s. I-9079, bod 48); ze dne 24. října 2002, Linhart a Biffl (C-99/01, Recueil, s. I-9375, bod 18); ze dne 24. ledna 2008, Roby Profumi (C-257/06; Sb. rozh. s. I-189, bod 14); ze dne 30. dubna 2009, Lidl Magyarország (C-132/08; Sb. rozh. s. I-3841, bod 42). Viz rovněž stanovisko generálního advokáta Geelhoeda přednesené dne 4. července 2002, spojené věci Komise v. Rakousko (rozsudek ze dne 23. ledna 2003, C-221/00, Sb. rozh. s. I-1007) a Sterbenz a Haug (rozsudek ze dne 23. ledna 2003, C-421/00, C-426/00 a C-16/01, Sb. rozh. s. I-1065), bod 45. Generální advokát v této souvislosti rovněž upozornil na určitou nejednotnost judikatury (bod 44).

35 — Tuto judikaturu lze podle mého mínění na projednávaný případ použít, přestože směrnice o službách plně neodpovídá „tradiční“ představě o harmonizovaném právním předpisu Unie.

na situace mající souvislost s obchodem mezi členskými státy“. Judikatura však také uznává, že odpověď Soudního dvora na otázku týkající se slučitelnosti tohoto druhu právních předpisů se Smlouvou může být pro předkládající soud užitečná v případě, že je dotýčný právní předpis používán bez rozdílu na vlastní i cizí státní příslušníky³⁶.

64. Kromě toho skutečnost, že sporné vnitrostátní ustanovení bylo zrušeno, nemá podle mého mínění žádný dopad na předchozí závěr, neboť nelze vyloučit, že subjekty usazené v jiném členském státě mohly být tímto předpisem poškozeny po dobu jeho platnosti. Přestože tedy italská vláda poukazuje na nepřipustnost předběžné otázky, odpověď Soudního dvora je nezbytná pro vyřešení probíhajících vnitrostátních sporů, mezi něž patří i spory, k nimž daly podnět společnosti Duomo, GSP a Irtel.

65. Závěrem a v každém případě podpůrně je tedy namíste se domnívat, že články 49 SFEU a 56 SFEU brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jakým je sporné ustanovení, které je nepřiměřené z důvodů vysvětlených v bodech 45 až 50 tohoto stanoviska.

VI – Závěry

66. Závěrem navrhuji Soudnímu dvoru, aby na otázku položenou Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Itálie) odpověděl následovně:

- „1) Články 15 a 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu brání vnitrostátnímu ustanovení, které vyjma případů společností ve většinovém vlastnictví veřejnoprávních subjektů stanoví:
- neplatnost zadání služeb vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků subjektům, které nesplňují finanční požadavek minimálního splaceného základního kapitálu ve výši 10 milionů eur;
 - povinnost subjektů zapsaných do příslušného seznamu soukromých subjektů oprávněných vykonávat činnost vyúčtování a vyměřování poplatků a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků přizpůsobit základní kapitál výše uvedené minimální částce;
 - zákaz získání dalších zakázek nebo účasti v řízeních vypsaných na zadání služeb vyúčtování, vyměřování a vybírání poplatků a jiných příjmů místních správních celků do té doby, než bude splněna výše uvedená povinnost přizpůsobení základního kapitálu.
- 2) Podpůrně, takové vnitrostátní ustanovení, jakým je ustanovení uvedené v bodu 1), je v rozporu s články 49 SFEU a 56 SFEU.“

36 — Rozsudky ze dne 5. prosince 2000, Guimont (C-448/98, Recueil, s. I-10663, bod 21); ze dne 11. září 2003, Anomar a další (C-6/01, Recueil, s. I-8621, bod 39); ze dne 30. března 2006, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti (C-451/03, Sb. rozh. s. I-2941, bod 29); výše uvedený rozsudek Attanasio Group (body 23 a 24), a ze dne 1. června 2010, Blanco Pérez a Chao Gómez (C-570/07 a C-571/07, Sb. rozh. s. I-4629, body 39 a 40).